a ukazatelem žádoucího cílového stavu v oblasti obecné kvality vzdělávání, budou moci být i sledované indikátory podmínek rozvoje gramotností, procesu rozvoje gramotností ve výuce a dosažené úrovně gramotností cílovou metou, s níž se školy budou moci poměřovat v rámci autoevaluace, a to v míře, kterou uznají za vhodné, a způsobem, který jim bude vyhovovat.

Formulované indikátory nejsou fixním výčtem požadavků, které by každá škola musela nutně naplnit ve stejné podobě – snahou uplatňování nových inspekčních metodik není nivelizace škol. Zpravidla popisují obecné charakteristiky (ať už kvantitativní, jak je obvyklé u indikátorů podmínek rozvoje gramotnosti, nebo kvalitativní, což je obvyklý přístup u indikátorů průběhu rozvoje gramotností), k jejichž dosažení si každá škola může najít vlastní cestu, která je či bude nejvíce odpovídat vizi školy a jejímu školnímu vzdělávacímu programu.

Škola tedy může využít například vytvořené hospitační záznamy (ať už v plném rozsahu pro celkové hodnocení jedné či více vyučovacích hodin, nebo pouze vybrané části pro zaměření se na jednotlivé aspekty výuky), dokumenty popisující minimální materiální podmínky pro efektivní rozvoj jednotlivých gramotností (např. pro zohlednění v úvahách o využití dostupných finančních prostředků takovým způsobem, který by umožnil nejširší podporu rozvoje výuky v oblasti gramotností), dotazníky pro učitele (např. ke zmapování potřeb učitelů v oblasti dalšího vzdělávání či překážek, které učitelé pociťují z hlediska možného zvyšování kvality své práce) či žáky (jako zpětnou vazbu pro vyučující jednotlivých předmětů). Mohou se ale také inspekčními nástroji pouze inspirovat při úpravě nebo tvorbě vlastních evaluačních nástrojů.

Vznikne databáze příkladů inspirativní praxe

Významným prvkem budoucí realizace tematických šetření zaměřených na jednotlivé gramotnosti bude snaha vytvářet na základě pozitivních inspekčních zjištění databázi příkladů inspirativní praxe (obdobně jako u kritérií kvalitní školy v oblasti obecné kvality vzdělávání a řízení školy). I zde by školy postupně měly dostávat příležitost vyhledávat v rámci jednotlivých gramotností v systému InspIS DATA příklady naplnění vybraných indikátorů, pokud je inspekční tým v některé z navštívených škol zaznamená a škola bude s jejich zveřejněním souhlasit. Pokud tak bude škola pociťovat potřebu (ať už v důsledku vlastních autoevaluačních aktivit, nebo v reakci na inspekční zjištění) hledat inspiraci pro zkvalitnění své práce, bude moci v postupně se zvětšující databázi vyhledávat a podle vlastního uvážení přejímat a využívat náměty a postupy, které jí v její snaze o zlepšování budou moci být užitečné.

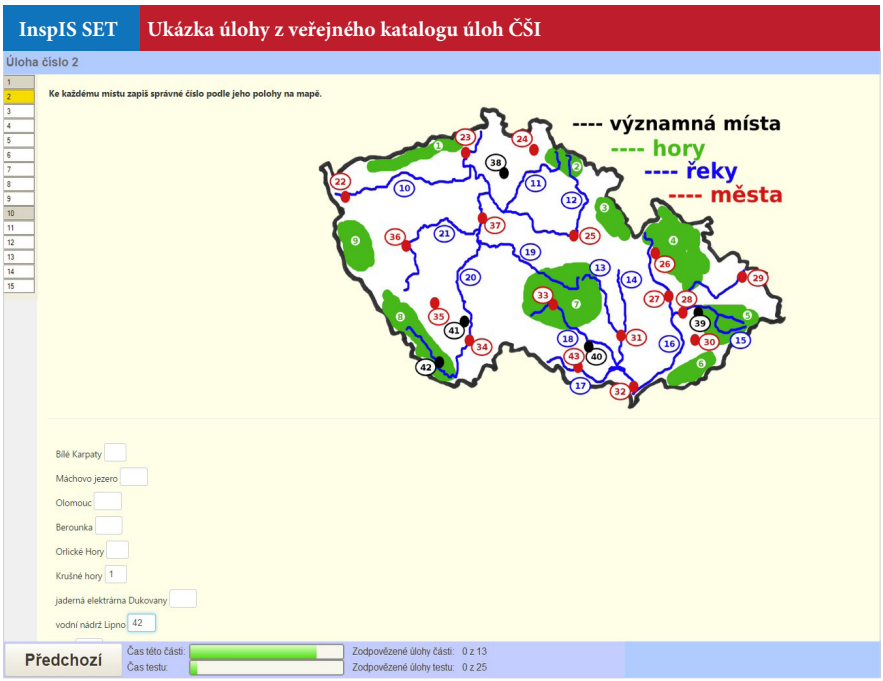

Nové nástroje jsou k dispozici

Samostatnou oblastí je pak možnost využít vytvořené úlohy v systému InspIS SET pro ověřování dosažené úrovně v těch vybraných složkách některých gramotností, u nichž elektronická forma ověřování dává smysl. Učitelé mohou na základě výběru úloh z veřejného katalogu úloh zcela dle vlastního rozhodnutí v režimu školního testování využívat jednotlivé úlohy či celé připravené testy ve výuce a pracovat s nimi různými způsoby (jako motivační úlohy, ověřovací úlohy, školní či domácí procvičování apod.). Výsledky v rámci školního testování zůstávají vždy důsledně „za zdmi třídy“, a tak žáci i učitelé mohou využívat poskytnuté úlohy bez obav z jakýchkoli možných negativních dopadů.

Inovované inspekční nástroje vstupují do praxe počínaje školním rokem 2015/2016. Jejich aktuální podoba odráží potřeby a představy České školní inspekce o cílech a způsobech rozvoje jednotlivých gramotností. Nemusejí ale zůstat ve své současné podobě natrvalo. Podněty, které Česká školní inspekce získá během inspekční činnosti, mohou v odůvodněných případech vést k rozšíření portfolia nástrojů, případně k jejich doplnění či úpravám, neboť stejně jako o trvalé zkvalitňování usiluje každá ze škol, tak i Česká školní inspekce soustavně usiluje o kvalitativní posuny své činnosti. •••